

38

From Rev. M. L. Maile K31/5
P.O. Box 18
Bothaville

indian S/3V K31/5 N°12
pp. 1-12

Ho raba moritsoana (not copied from Satsa)

Mohlankana oa Mosotho ha a ne a se a rata ho nyala o ne a etse o mong oa ntkhoa e'meli ena e latelang kapa a e etse kaofela ha eona. Erekaba a ne a ba aloss ho fihlela hona moe lempalong e ne e ee ere ha a fuoa lijjo ke 'mae a se a li rahela koana li ghalaua eba o tsoa a tammaa a e-ea naheng ka tala. Ha a sa etse joalo o ne a bulela lithomo e sa le hoasa-sasa li ee naheng li manamane a tsona 'me mohleng oo bana ba lalapa ba hloke lebeso, ba japhate.

Ha 'mae a se a lemoshile hore moshemane o rahile lijjo o ne a tsebisa monna oa hae (ho) moshemane o se a rata ho nyala. Matakae le eona ketso ea Moshemane ea ho bulela lithomo le Manamane e ne e mo ruta hore moshemane o rata ho nyala. Joale seo a neng a tsoanela ho se etsoa ke ho buisana le mohatsi hae bakeng sa ea ka nyalloang mora oa bona. Ha ba ne ba fumellane holima ea itseng ba ne ba batla monna e mong ea habo bona kapa e mong feela eo ba mo tsepang ba mo rone ha habo moroetsana hore a e'o ba kopela mohope oa metai (mosali)

5 (38)

2. From: Rev. M. L. Mabile
P.O. Box 18
Bothaville

31 / 5

2. Ha ho Kopuoa mohofo oa metsi (mosali).

Morumuoa o ne a neoa khomo eo a eang a e khama
e neng e bitoa molomo oa ramohlankana. Ho rialo
ke hore ramoroetsana o ne a ke ke a araba letho
ha khomo e joalo e le sieo. Morumuoa ha a fihla
ha ramoroetsana o fetela lapung, o siea khomo
lepatlelong. Ha a se a fihlile joalo o hlalosa hore
"Ka-Tyoo o nthomile mona ho uena hore ke
tlo mo kopela mohofo oa metsi 'me molomo o
a buang ha oona ke ona (o supa khomo)".
Karabo ha eba e le e lumelang e ne e bontsoa
ka mafura ao a neng a tlotsoa ka oona. Me
haeba ramoroetsana a ne a sa lumele e ne
eba morumuoa o tla khutha a sa ka a tlotsoa
ka mafura a joalo.

Ha linako ke ling ramoroetsana o ile a
hlola kaja a tsaba ho neela lenjosa la
ramohlankana karabo e tletseng eaba o itatola
ka hore "ngana hase oa motho a le mong o sa
sa bolella beng ba ngoana". Hangata ho ile
ha itshala hore bao ba habo ba hane
ha ngoana a ka nehoa bao ba mo kopang
le la mabaka ao ba a tsayang leha ramoroetsana
eena a mo siretse kaja a sa a tsibe ho hang.

5 (38)

3.

From: Rev. M.L. Maile 3
P.O. Box 18
Bothaville

K31 / 5

2. Ha ho nyaloa

Mokha ho uoang lempalong eba ho tla tsoa banna ba
sekhotoana ba khannang palo qitseng ea lithomo tsoa
ho il' nyaloa ka tona. Tsoa pele re boela pele ka
lithomo tona re ka boela mona hore mehleng ea
pele-pele ho re ho sa nyaloa jaaleka ha eitse mona
eba hoo nyaloa. Pele-pele ho re ho tsoe "mongala ka
peli o nyala oa hae" ke hore mshoma o lemanang
(oa letsoho) o ne o nyala mosali, phoofolo e lietseng
mameng ao mehleng eo liphoofolo li reng li chehuoa
ka 'ona le eona e ne e nyala mosali.

Jaale ha ^{re} khutlela tabeng ea rona re re
lithomo li ne li khanna li le palo e itseng.
Haia tona moo ho na le tse peli tse bitsoang
tsoa selekela, e le e tona le e tsehali.

Ha lithomo tona li atamela motse oa habo
Morobotana e ne eba tona tse peli li khethoa
ho tse ling li tle li e'o fihla pele mane hae.
Tona tse ling li ne li fotoa kahohle ke bathami
hore li ipokelletse, li tsa mae kapele hoo ho seng
motho ea ka tsoang ho li bala hanthe ^{hantle} hore na
li kae.

Tsane tse peli tsoa selekela ha li tsoamotse
ho ea kena sakeneng ho re ho e-tla basali ba
tsoang mare le mekoulwana Mats'hong 'ne ba

li otla hore li se ke tea ba tea kena ka saking.
 Bakhanni ba bona le bona ba re ba etla ka matla
 ho hlolisa kasali bana ba seng ba ntee ba
 holetsa ba re: "Ha lea tla le mariba" e le
 ho bolela hore khomo tse tse nang li khannoa
 ha lia lekana. Letellong li ne li kena ka
 saking 'me banna ba hlabisa hobina lesaka.
 Bakhanni ba bona ba re ba li supisa ba
 habo ramoroetsana: "Ena (e tshali) kea 'uia
 ngoana (ea motokotlo), ena kea rangoana"
 Joale ho ne ho fihla tsane tse neng li setse
 morao 'me li fihla li kenngoa saking ho se
 khathatso. Joale ho jaloa ho tshesa bohali.
 Ba habo ramoroetsana ba belaela ba re khomo
 tsena ha lia lekana, ho bapaloa ka bona.
 Sengosa la ha ramohlankana (Kobane ha a ipuelo)
 le matha jalo le ntee le isa litaba ho ba habo
 ramoroetsana le ise karabo ha ramohlankana,
 jalo-jalo. Ho ekelletsa jalo ea tsena tse teng
 eba jalo ho tla baloa masto, ke hore lithomo
 tse siso mona saking. Ho tla supisoa hore ho na
 le khomo e tjina koama ha 'tjye-tjye. Ha ho
 lumellano eba jalo ho tla hlabisa bohali ho
 ntšoe linkho ba jalo ho nooe. Ba hlabang khomo ke
 ba habo moroetsana ho tšiba ka hona hore ba amohetse
 lithomo tse tšisitsoeng 'me ba samela ka ngoana bona,

5 (38)

5

From Rev. M.L. Mathe 5
P.O. Box 18
Bothaville

K31 / 5

4. Kepolo ea mofu le tse etauoang teng

Kang-hang ha ho bonahala hore motho o se a le tsolong e re
 eba ^{ba} boaki ^{ba} ba hae ^{ba} ba se ba mo kotomatoe hantle hore
 e tle e re ha a khaaha a khahe a lutse ka ^{tsela} tse, eo ba
 tla mo Kenya lebiteng a le cona. Ha mohlomong motho
 a ne a khaaha ho se motho ^{pele} hae ea ka mo hloto
 melang jaaleka ha ho boletsoe o ne a fumanoa a
 se a hlambuletse. Mookoa o ne o le mong oa hae
 a finahangoe: e ne e ka khona a ^{khaole} khaole
 mesifa ka ^{thiba} (thiba) hore mangole a tle a tsebe ho Kobeta,
 Lebilla le ne le chekoa mosehlong oa lesaka 'me
 mofu a jatoa teng bosiu hore bana ba se ke ba
 bona etsoe ba be ba ntsa ba jatetsoe hore o
 hlolaketse, ho thoe o etile. Ha mofu a patiloe
 Kajeno e ne e re ka meso ea le tla chaba ho hlajoe
 khomo 'ne e re ha mahlaseli a letatsi a gata
 ho chabela fete ebe bana bohle ba ileng
 lebiteng, bas e mong le e mong a tsoeteng
 mosoang oa khomo e hlabiloeng ena, o o tsoela ka
 mathe 'ne ^{bohle} ba ^{ba} phara lebitla ka cona ka
 mantsoe ana: "U re roballe".

Nana ea khomo eo e tsoaretse ho jesa mohleng
 oo e be e fele ho se ke ha dala letho.

Lebilla lona le ne le e-na le phaposi eo mofu
 enoa a neng a kenngoa ho cona e ka tsoho ho

5 (38)

6.

From: Rev. M.L. Mathe 6
P.O. Box 18
Bothaville

X31 / 5

mosima ona o eang tlasa, oo nobu o tseloang ho ona
Mofu o ne a kenngoa moo a kotomalitsoe, a afeisitsoe
kojara ea hae ea Khomo, a hoarisitsoe lifee
keo ho neng ho thoe a e'o li jala, moo a eang
teng.

Bohle ba hako mofu ba ne ba mo ralla thapo 'me
ba ne ba kutoa moriri ka ho o klobaka fela.
Hape ba ne ba tsoanetse ho fumaneloa 'musa-pelo
e teng seklere seo ka sona ho neng ho tethefatsoa
bokloto ba lifela le ho ba lebata mofu oa bona.

5. ~~Phetoleo~~ ea mobabisi

5 (38)

7.
K31 / 5

From: Rev. M.L. Maile 7
P.O. Box 18
Bothaville

5. Phekolo ea mobabi.

Ho ne ho beo mabaka a mabeli bakeng sa ho kula ha motho: balimo (bafu) ba halefile kapa o loiloe. Ha ho se ho ile ha lekoa kahohle ~~empa~~ bohloko bo ntee ho ^{tsosola} ^{pele} e ne eba ho tla etsoa tjina: Ho tsoara nku e holehuoa letsatsi lohle e sa fule, e sa noe. Mantšiboea e iova nane moo motuli u leng teng, oa e supisoa ho thoe: "Khomoe re u rapellang ka eona ke ena". Jaale ea hlajja empa e hlajja ka lemaso ho ntee ho litsoe hore na e tla ntsa metsi kapa morokolo. Ha e ^{sa} ~~ke~~ li ^{nia} ntee eba batho bana ba se ba talimana ka lijahleho tse tleteng masoabi hobane ba bona hore mobabi a ke ke a phela. Ehang e ba khathalitse matla kapa e ba khathalitse ho ee ho ntsoe nyoko ea eona ho uoe ho moteli, a hlobolisoe me a tsiloe 'mele ka nyoko eo a beiloe matsoko holimo ke ba habo ba bile ba ntee ba bua ba re: "Oe Mokoena (kapa kamos seboko sa hae se leng kateng) u hlaphoheloe hle; u tsohe, hosasa re u fumane u kokometse u haba motoko, u e-na le litaba. Ekaba 'Nyoo (mofu ea itseng) eena o tsakang le rona hakakale?" Hangata mobabi o ne a hlaphoheloa.

5 (38)

8.

From: Rev. M. J. Mailo
P.O. Box 18
Pretoria

8

6. No ila

X31/5

Lintho li ne li le quta tse ilang le tse ileloang.
Ha motho a hlotahetse ho ne ho iloa ka ho se tšoare
mosebetsi. Ha e le morena ea hlotahetseng batho
bohle ba hae ba ne ba ila ka matsatsi a ka
qetang ^{veke} 'veke'. Mosebetsi e ne e emisoa ho ka ke ha
lengoa, ha kotuloa, ha khaloa kapa ha poloa.

Ina ke pontšo ea lipelo tse hlabileng, tse
saretsoeng.

Inya sefako le sora se ne se ileloa. ^{ha} (Ka)
sefako se rele Rajeno ho ne ho ke ke ha uoa
masimong ka le hlahlamang hobane ho ne
ho tše se tla haleja ebe se tla ka bongata
le ka tšenyō e fetang ea pele.

Batho ba bacha ba ne ba sa lumelloe ho
ja lipheo. Li ne li jooa ke magheku le bana
ba konyane feela.

Konyana kapa namane e fumanoang ka
mpeng ho mīa eona ha e hlajoa e ne e jooa ke
magheku le bana feela.

Nama e toang metseng e meng banana ba ne
ba sa lumelloe ho e ja.

Khubu le eona ha e jooe, e- ea khaloa e lalloe
boko bo jooa ke batho ba hloteng le bana feela
Ha ho boeloe kantle ho ntae ho hotelitsoe leboore.

5 (38)

9.

From:- Rev. M.L. Maite 9
P.O. Box 18
Bothaville

K31 / 5

7. Thabo ea ngoana le ho jeso ha hae.
Ha ho hlakile ngoana oa matabolo oa ngoanana
ntatae o ne a tsebisa ka mothoa ona; Mosali
o tla a nkile nkho ea metei 'ne o mo phuthumetsa
ka ona. Ha a tloa a makala o tsebisa hore
ha hae ho tsoere moroetsana.

Ha ngoana oa letsibolo e le moshanyana
ntatae o tsebisa ka ho shapua ka thupa
na kong a lutseng a iketlile a sa tsebe letho.

Mohlomong ho ee ho tsebisa ka tela ene;
Haeba ngoana ea hlakile e le ngoanana ba
lilitse mane lapeng ba re: Li, li, li, li,
li!! ha lea tala le ^{marita} (marita).

Ha e le moshanyana ba lilitse joalo ba re:
Ho hlaba le pele (erumo)

Mohla bana bana ba lokelang ho ja e ka
khona ba jesoe ka molao ka mothoa ona;

Ngwanana o batleoa mosali mona motsoeng
ea tsejoang hore o ^{pele} (pele) e ntle o malla mesibetj
'ne o na le mothoa e metle. Mosali eo o hlafuna
nama a e nee ngoana hore a 'ne a e momore.

Ha e le moshanyana o batleoa mohale le sehoai
sa 'ma khontho 'ne le sena o jeso joale ka
ngoanana. Mohlomong ho lumeloe bana ^{ba} ba bahale
ho tloa leese ka thomo e e-si tlolele 'ne le nosoe
ngoana. Hona ke hore a tle a tsoane le ^{bona} (bona).

38

10.
K31/5

From: - Rev. M. Kaila 10.
P.O. Box 18
Botswana

8. Patto ea pula

Ha letsaatsi le eme e ne e ka khona banna^{ba} ba
tsae letšolo, ^{ba} bang ba nke lipitsoa ba li thuele
mane mafarung, thabeng.

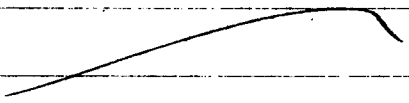
Ha ba se ba boelaile liphoofolo bona ^{ba}
fihla ba li phanyeta ka haia noka meking
me ^{ba} ba nyoboke moo ka pina e kholo
e hlokanang le ena.

He, Solane ee

Re batta pula

Re pu-pula Solane

Ba ne ba banna ba fothola littamana
tshle-tshle

5 (38)

12*

From: Rev. M. Maile 12*

K31 / 5

P.O. Box 18.
Botswana

10 Ho Kenela

Mosali ea nyetseung ka lithomo ha a lotolohile
bohalung ba hae leha a bile a hlotakelletsoe ke
monna.

Molao oa lithomo o mo tlama ho lula mo le ho
keneloa ke bana ba ho monna oa hae kapa
ba e mong eo e leng oa lesika haeba bana
ba ho monna ba hae ba le sieo.

Bana ba eo nyetseung monna a ba
tsotalang lapeng leo hase ba ntata bona
enoa ena ntata bona ke ea shoeleng,
le bona ba tla hola ba tseba joalo.

^{Mokenele} (Mokenele) enoa kea tsanetseng ho hlotanela
mohlolohali (enoa) le ho mo sebellelisa hore a tle
a se ke a utse le ho bona bohloko ba
bohloholohali. Leha ho le joalo mokenele o
ntse a tsanetse ho nyala mosali eo e leng
oa hae (haeba a e-sis^{nyale} (nyale)).

— X —

end s 38